

Uredništvo in upravljivo Glasilo je v Chicago, Ill., 3019 E. Orwold Ave., kamor je posiljati vse rokopisne, dnevnarne pošiljatve, splošne kar ima stik z nimi.
Rokopis se ne vraca.

Celoletna naročnina za
Zdravje Države in Canada
je \$1.00, za inosemstvo
\$1.50. —

GLASILLO

SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

V združenju je moč!

LETO—YEAR IX.

CHICAGO, ILLINOIS, 16. JUNIJA (JUNE) 1916.

ŠTEV.—NUMBER 24.

IZ GLAVNEGA URADA.

TAJNIKOM IN TAJNICAM

S. N. P. J.

Prva polovica leta se bliža v krovu in izdelati je treba polletni račun in predložiti gl. nadzorniku v pregled.

Da se delo ne zakasni, se obracam do društevnih tajnikov in tajnic S. N. P. J., da podljejo a-sessment za mesec junij, prej ko jih je mogoče, vsaj pred 30. t. m., da lahko zaključim knjige in izdelam polletni račun.

John Verderbar, gl. tajnik.

Kam plovemo?

Teden za tednom poročajo dnevnički, da sodiča proglašajo razsodbe proti delavskim organizacijam, ali da proglaše postave za varstvo delavcev proti ustavnim. Delavske organizacije so se skozi leta in leta bojevale, da se legislature sprejele zakone za varstvo delavcev, a razsodba sodiča jih češ noč razveljavlja.

Tako je n. pr. najvišje zvezno sodišče odločilo proti delaveem, ko je bil v razpravi zakon države Kansas, ki prepooveduje delodajalev groziti delaveu, da ga odpusti, če ne odstopi od strokovne organizacije. Ravnotakto zakon določa, da se delavec ne sme obljubiti ali dati dela pod pogojem, da izstopi iz strokovne organizacije, ali pa da pristopi v organizacijo. Vse odloka najvišjega zveznega sodišča so enaki zakoni v državah Kansas, California, Colorado, Connecticut, Indiana, Massachusetts, New Hampshire, New Jersey, New York, Oklahoma, Oregon, Pennsylvania, Wisconsin in Porto Rico postalni nevesti, četudi so trije sodniki izjavili, da se ne strinjajo z odlokom. Večina je bila drugega mnenja in odlok je pravomočen.

Razsodba sodišča je voda na miln izkoriscenje. Nič jih ne bo zdaj oviral pri razbijanju strokovnih organizacij. Z vso silo bodo lahko pritisnali na člane strokovnih organizacij, da zapuste organizacijo. Kapitalisti niso bili zbirjeni v sredstvih, dokler je zakon varoval delavcev, a zdaj bodo pa še manj obzirni. Pri sprejetju delavcev bodo stavili še bolj ostre pogoje in zahtevali, da se jim delaveci pokore.

Kapitalisti niso le gospodarji nad delavščevim telesom, ampak tudi nad njegovo dušo. Kdo naj zbrani kapitalistom v času splošne za vojno pripravljalne zmorenosti, siliti delavcev v milico. Ravno tako kapitalisti lahko prisilijo delaveca, da pristopi v stranko, ki jo zanjuje. Bič lakote je sredstvo, s katerim lahko delodajalec prisili delaveca, da se duševno prostitira. Kapitalistično srečje je iz kamna in ne poza milosti, ve gre za kapitalistične interese. "Vbojaj ali pa pojdi s trebuhom za kruhom," so besede delodajalec, ki vidi, da delavec gleda za svoje interese.

Odlok je bil če celo trem sodniki predaleko sezen. Sodnik Day je svoje mnenje povedal jasno in odločeno. Pri vtemeljevanju je dejal, da ima zakon namen varovati ustavno svobodo delojemala in delodajalec. Namen zakona v Kansasu in v drugih državah je, da varuje svobodo in pravice državljanov. To so bile jasne besede in vendar je večina drugačje odločila.

Odlok večine pomeni, da je delavec proglašen brezpravnim. Delodajalec lahko preganja napredne delave, kakor se jim ljubi. Napotni lahko doba preganjanja, kot je bila ob času protisočiščenega zakona v Nemčiji ali v osemdesetih letih v Avstriji, ko je imel vsak letič v pravico, kogar je delavec, ki je izjavil, da je socialist, ve se ameriško delavstvo ne zbuditi, stopi v politično arena in na voliku ne izvaja večjih

uspehov kot do sedaj. Le močna delavska politična organizacija lahko ustavi nazadjaški val, ki preti in žuga, da se razlije prek Amerike. Če se ameriško delavstvo ne zbuditi, se prav lahko dogodi, da pojdejo vsi napredni zakoni za varstvo delavcev raken zvigneti, ki so bili pridobljeni v tekmo zadnjih let.

Doba je strokovna delavska organizacija, ker v mejah današnje družbe brani delavce pred brezmejnimi izkoriscenjem, a še bolj potrebne je politična organizacija, ker je sredstvo, s katerim si delavstvo lahko osvoji politično moč in odpre pot v svobodno človeško družbo, v kateri ne bo beračev in bogatinov.

Inozemstvo.

Z bojišča. Pri Verdunu se boj še vedno nadaljuje in navadno zmaga ob armadi, če sodimo po brzojavnih vesteh. Te zmanjšajo se hodo najbrž nadaljevale, dokler ne bodo zmagovali na obeh straneh pobiti.

Na vzhodnem bojišču ni nič boljše. Iz Petrograda poročajo o velikih zmagah na besarski fronti. Ujeli so 115.000 sovražnikov in med njimi 419 častnikov. Ker je število častnikov majhno, število vojnih ujetnikov pa veliko in brzojavka ne pove, če rusko armadno povojništvo tudi civilističte steje za ujetne sovražnike, ne vemo, če zdaj v Avstriji pride na vsake tri bataljone le en oficir, ali če so Rusi ujeti prostake in podčastnike petkrat šteti, oficirje pa le enkrat. Rusi nujni je v smerni proti Caranze, ki se da najmanj sedemkrat menjale gospodarja v tej vojni in ga mogoče menjajo še parkrat, če ne bo vojne konec. Po poročilu iz Petrograda se avstrijske čete umikajo na celi fronti.

Iz Berlina poročajo, da so avstrijske in nemške čete severozapadno od Buezače odibile prodirajoče ruske čete in ujeli 1300 sovražnikov. Poročilo je v protislovju pa le enkrat. Rusi nujni je v smerni proti Caranze, ki se da

poročajo, da je bil izvoljen predsednik republike Hipolito Irigoyen, ki spada k radikalni stranki. Pelagia Luna je izvoljen podpredsednikom.

Irigoyen je prvi radikalec, ki je bil v Argentiniji izvoljen predsednikom.

Na Juan Justa, voditelja socijalistov v parlamentu, je neki nadzornik strekal in ga dvakrat zadel.

— Rusija. "Berlin Lokalangelger" poroča, da je dobil poročilo iz Stockholma, da so revolucionarni delaveci pognali v zrak pri Moskvi nabiralnike za petrolej in benzin. V par sekundah je bilo uničenih 300.000 pudov naftne. Eksplozijo je bilo čuti v velikem razdalju v okolici. Dasirovno so prihiteli vsi ognjegasei iz Moskve takoj na pomoč, vseeno se je ogenj razkril na bližnji del mesta, da je bilo kmalu več hiš v ognju. Šele po napornem delu se je posrečilo ognjegaseem omejiti požar.

— Italija. Ministrstvo s Salandro na čelu je podalo ostavko, ker mu zborica ni hotela izreči zaupnice pri razpravi o proračunu.

Iz Rima poročajo, da bo težko rešiti ministarsko krizo. Zastopniki političnih strank povdiharjajo, da mora biti novo ministarsko sestavljeno iz vodilnih državnikov vseh političnih strank. Izvzeti so le socialisti, ki so principijelno proti vojni.

— Anglija. Iz Londona prihaja vest, da ruderji v Južnem Walesu groze s stavko, če se jim ne povaja meza za petnajst odstotkov. Vsih je bilo 723,412; ranjenih 1,851,650; pogrešajo jih 191,857; ujetih je pa 146,665.

Žene v vojaški službi. — Od kar je izbruhnila vojna, opravljajo žene na Francoškem delo kočjaže, pismonoč, brivev, težakov itd. Delajo tudi v tovarnah za strelivo in orožje. Popolnoma nekaj novega pa je, da žene delajo v vojaških skladisčih. Načelnik vojaškega skladisča v Caenu je nastavil petdeset žen v kasarni. Večinoma so žene, sestre in hčere mobiliziranih, ranjenih in vbitih vojakov. Žene so zapoljene v kuhi, pri knjigovodstvu, tovorni službi, informacijski službi, v bolnišnicah in v raznih delavnjach. Vojaški predstojnik je z njimi zelo zadovoljen. Ni študo, če izvemo, da teh petdeset žen, ki dobera dva franka na dan, izvršujejo delo osemdesetih mož. Za nadčas so plačane kot za navadni čas. Podpolkovnik, ki je poveljnik tega skladisča, priporoča, da se v vseh

skladiščih, vojaških intendantrah, vojaških bolnicah itd. vojake udomesti z ženami in se tako dobi 36 do 40 tisoč mož za "homofuter."

— Mehika. Iz El Pasa, poročajo, da so bile v Durangu večne protiamerške demonstracije. V tekmu demonstracij je nastal požar, ki je uničil ameriško konzulatno poslopje. Vojaštvu Carrance je varovalo Američane v Chihuahu, ko so izbruhnili nestri.

Ustreljeni so bili trije Mehiki, General Gavira, poveljnik set Carrance v severni Chihuahu, izjavlja, da mehikanske vlade ne

zadene odgovornost za nemire. Oblasti so storile vse, kar je bilo v njih moži, da preprečijo nove obvarujejo Američane škoti.

V okraju Rio Florida je prešlo do boja med 600 tolpaši Ville in vojaštvom. General Ramos poroča, da je bitka trajala ves dan in da so bili tolpaši razpršeni na vse strani.

Situacija v Mehiki postaja pogosto bolj resna. Deset stotij obrežnega topništva in en bataljon pionirjev je dobilo poveste, da se pridružijo armadi generala Pershinga.

Iz Columbije, S. C. prihaja vest, da je governer Manning izdal povelje, da se miličarske borce pripričajo za aktivno službo, kar pričakujejo mobilizacijo.

Iz Washingtona poročajo, da je državni tajnik Lansing izjavil, da položaj v severnem delu Mehiki postaja vedno bolj opasnejši, kar se oblasti Carrance ne potrudijo resno, da bi potlačile nemire.

— Amerika. Iz Parisa poročajo, da je bil izvoljen predsednik republike Hipolito Irigoyen, ki spada k radikalni stranki. Pelagia Luna je izvoljen podpredsednikom.

Irigoyen je prvi radikalec, ki je bil v Argentiniji izvoljen predsednikom.

Na Juan Justa, voditelja socijalistov v parlamentu, je neki nadzornik strekal in ga dvakrat zadel.

— Rusija. "Berlin Lokalangelger" poroča, da je dobil poročilo iz Stockholma, da so revolucionarni delaveci pognali v zrak pri Moskvi nabiralnike za petrolej in benzin. V par sekundah je bilo uničenih 300.000 pudov naftne. Eksplozijo je bilo čuti v velikem razdalju v okolici. Dasirovno so prihiteli vsi ognjegasei iz Moskve takoj na pomoč, vseeno se je ogenj razkril na bližnji del mesta, da je bilo kmalu več hiš v ognju. Šele po napornem delu se je posrečilo ognjegaseem omejiti požar.

— Italija. Ministrstvo s Salandro na čelu je podalo ostavko, ker mu zborica ni hotela izreči zaupnice pri razpravi o proračunu.

Iz Rima poročajo, da bo težko rešiti ministarsko krizo. Zastopniki političnih strank povdiharjajo, da mora biti novo ministarsko sestavljeno iz vodilnih državnikov vseh političnih strank. Izvzeti so le socialisti, ki so principijelno proti vojni.

— Anglija. Iz Londona prihaja vest, da ruderji v Južnem Walesu groze s stavko, če se jim ne povaja meza za petnajst odstotkov. Vsih je bilo 723,412; ranjenih 1,851,650; pogrešajo jih 191,857; ujetih je pa 146,665.

Žene v vojaški službi. — Od kar je izbruhnila vojna, opravljajo žene na Francoškem delo kočjaže, pismonoč, brivev, težakov itd. Delajo tudi v tovarnah za strelivo in orožje. Popolnoma nekaj novega pa je, da žene delajo v vojaških skladisčih. Načelnik vojaškega skladisča v Caenu je nastavil petdeset žen v kasarni. Večinoma so žene, sestre in hčere mobiliziranih, ranjenih in vbitih vojakov. Žene so zapoljene v kuhi, pri knjigovodstvu, tovorni službi, informacijski službi, v bolnišnicah in v raznih delavnjach. Vojaški predstojnik je z njimi zelo zadovoljen. Ni študo, če izvemo, da teh petdeset žen, ki dobera dva franka na dan, izvršujejo delo osemdesetih mož. Za nadčas so plačane kot za navadni čas. Podpolkovnik, ki je poveljnik tega skladisča, priporoča, da se v vseh

skladiščih, vojaških intendantrah, vojaških bolnicah itd. vojake udomesti z ženami in se tako dobi 36 do 40 tisoč mož za "homofuter."

— Avstralija. Avstralska vlada je proglašila embargo za premog iz Avstralije, da lahko izvozi 135,000,000 bušiljev pšenice, ki je pravljena za izvoz.

Ameriške vesti.

— Republikanska konvencija je končala in imenovala Hughesa, najvišjega zveznega sodnika, predsedniškim kandidatom. Kandidat za podpredsednika je Fairbanks.

Obenem je končala tudi konvencija progresovcev, ki je imenovala Roosevelta za predsedniškega kandidata. Obe konvenzioni sta se obdržavali v Chicagu.

Roosevelt se je za nominacijo zavzel, da je v interesu delavcev, da se sami pobrižajo za povišanje mezd. Nektere družbe so "prostovoljno" povišale mezo, druge so bile prisiljene s strajkom, da so se spomile, da je delavecem treba povišati mezo.

Nas mnogo ne briga, kaj delajo buržoazne stranke v svoji hiši, vendar so pa dogodki tako važni, ki so se te dni odigrali v Chicagu, da ne moremo molčati o njih, ker so važni za vso ameriško javnost.

Progresovska stranka je bila ustavljena, da pride novo življenje med stare, okostelete ameriške političarje, ki so nedostopni na nove ideje, ki jih prima duh Samovražje, ki je v osrednjem

novaku stranku na cedilu, je bil ustanovitelj. Odpoved Dorčeta pomeni, da je bila progresovska stranka žrtvovana interesiom v Wallstreetu. Stari, navihani politični bos Perkins od jeklarskega trusta je vlekel žice za kulisami tako spremno, da je zdaj progresovska stranka na tleh in da mogoče Wallstreet zoperi dobiti.

Spretno je zabil progresovcev, da so se shajali na konferencah s političnimi bosimi "stare garde", dokler ni republikanska stranka imenovala Hughesa za predsedniškega kandidata.

Če ne bi bil Raymond Robins, ki je navdušen progresovcem, nominiiral Roosevelteta za predsedniškega kandidata, bi bil Perkins častnik, da Crane imenuje Hughesa. Nominacija Roosevelteta je bila za dva dni prepozna.

Končno se je mogoče Perkins bal, da kdo nominira Hughesa za predsedniškega kandidata na progresovskem tiketu, in je dovolil, da je bil Roosevelt nominiran. Mogoče je vedel, da se Roosevelt zahvali, če bo nominiran.

Kaj se zgodi s progresovsko stranko, ne vemo. Bolj nazadnjški elementi se bodo najbrž pridružili "stari garde". Mogoče bolj pogumni obdrži še nadaljnje svojo stranko, drugi bodo pa odpadli.

Značilno je bilo na konvenciji republikanske stranke, da je galerija molčala, kakor bi bila mrtva in ne po ploskali le delegat.

— Po dolgem in budem boju je kraljicu trust v St. Louisu premagal. Iz St. Louis, Mo., poročajo, da je American Baking Company, ki lastuje šest največjih pekarn, podpisala pogodbo z unijo pekarskih delavcev štev. 4 in z unijo raznolikih kralja štev. 614. V zmislu pogodbe morajo vsi delavci v vseh šestih pekarnah v teku 14. dne vstopiti v unijo, drugače ne jih smatra za odpuščene.

Veliko let je trajal boj z družbo. Proglašena je bila stavka in kasnejše bojkot. Končno je družba spoznala, da je najboljše zase, da sklene mir z organiziranimi delavci.

— Pokopana kapitalistična žena.

Zvezna industrijska skupina je dosegla nad stiri desetino novih delavcev. List je razširjen po Združenih državah in Kanadi. List je razširjen po Združenih državah in Kanadi.

— Glasilo izvaja vse, kar se v tem č

DOPISI.

Kenosha, Wis.

Cenjeni urednik! — Prihobite moj dopis v eni prihodnjih izdaj našega lista:

V Kenoshi je majhna slovenska naselbina, ali reči moram, da se tukajšnji rojaki zavedajo, da ne žive od božje milosti, ampak da morajo trdo delati, če hočejo živeti. Kdor dela, je pa tudi izpostavljen nesrečam in bolezni. Da smo preskrbjeni za slučaj bolezni in nesreč, imamo tukaj društvo "Ilirija," štev. 38 S. N. P. J., ki je bilo ustanovljeno leta 1906 dne 26. maja z enajstimi člani. Hvala tem ustanoviteljem, ki so že pred desetimi leti spoznali resnico, da mora delavce biti tudi gospodarsko organiziran, da ne utone v valovih kapitalističnega izkorisčanja.

Dne 26. maja je minilo deset let, od kar je bilo naše društvo ustanovljeno, in prirediti je bilo treba nekaj, da pregledamo zgodovino svojega društvenega obstanka in se pripravimo za bodoče delo. In tako je društvo zaključilo, da se proslavi desetletnico dne 28. maja t. l. Podvzeli smo vse potrebne korake, da se slavnost prizorno izvrši. Povabilo smo ob pravem času društva S. N. P. J. iz Racina, Milwaukee, Waukegan in Chicago.

Društvo "Slovenec" iz Racina se je v polnem številu udeležilo naše slavnosti in tako pokazalo svojo bratasko solidarnost do nas. Društvo "Sloga" iz Milwaukee se je udeležilo slavnosti v nepričakovano velikem številu in tako pomagalo, da je slavnost sijajno uspel.

Cenjeni bratje in sestre iz Milwaukee! Lepo je vaše druš, imé, ki pomenja, da objema prijateljska in bratska vez vse Slovence, ne glede če jim je zibel tekla na zelenem Štajerskem, Kranjskem ali na Primorju. Bodite vztrajni in složni kot do sedaj in dosegli boste neprizakovane uspehe. Pa tudi drugi Jugoslovani, ki žive v Milwaukee, imajo priliko, da pristopijo k vremenu društva, ki je mogočna veja na deblu S. N. P. J. Vam bratom in sestram iz Milwaukee želim obilo uspeha v bodočnosti in izrekam vam zahvalo za udeležbo pri naši slavnosti. Hvala tudi br. L. Babariču, članu društva "Sloga," ki je podaril dva dolarja v društveno blagajno.

Društvo "Sloga" in "Moška Jednakopravnost" iz Waukegan sta se v polnem številu udeležili naše slavnosti. Posebno društvo "Sloga" lepo napreduje, četudi ima mnogo nasprotnikov. Pa kdo jih nima! Vsaka stvar na svetu ima prijatelje in nasprotnike. Ali kar je zidano na trdno skalo, ne podere najhujši vihar. In na trdno skalo je zidano društvo "Sloga," postojanka S. N. P. J. v Waukeganu, zato napreduje in veselja. Želim vam obilo uspeha pri agitaciji za članstvo in nabiranju naročnikov za dnevnik "Prosver."

Iz oddaljenega Chicaga je prišla majhna deputacija, v kateri sta bila br. T. Terbovec, gl. blagajnik in M. Turk, desna roka gl. tajnika. Br. Terbovec si je dobro ogledal naše piramide, dobrosegne vše in šmarnice, ki so sedaj v cvetju.

Program se je prav dobro izvršil. Ob treh popoldne je nas naš društveni predsednik br. Michael Lampart z lepim govorom navdušil za naše društvo in S. N. P. J. Tudi br. John Sušteršič je povedal pomembne besede, ki so segale navzočim do sreca.

Od 3:30 do 8:30 je trajala prostata zahava. Ob tej uri je bilo treba v zmislu mestne odredbe ustaviti točenje pojnih pijač in pričel je najvažnejši del programa.

Tamburaški zbor "Bratstvo" iz Kenoshe je udaril tako milo po tamburah, da se je v milih glasovih te jugoslovanske godbe toplila človeška duša radosti in veselja. Za njim je nastopal pevski zbor "Naprek" iz Milwaukee in zapel krasno pesem "Soča." Težko je najti prave besede, če se hoče poahliti ta pevski zbor, ki lahko tekuje z vsakim najboljšim izolanim pevskim zborom. Ko je pesem utihnula, je po dvorani zagrmel gromovit aplavz, ki ga je poslušalem izvabilo milo in ubrano petje.

Nastopila je sestra Julija Šusteršič in deklamirala hvalevredno "Ob zadnji uri." Deklamacija

je napravila globok vtis na poslušalec.

Za njo so nastopili diletantje našega društva v igri "Tri sestre," ki je povzročila mnogo smeha med občinstvom. Hvala diletantom za njih trud in pozitivnovalnost.

Naša desetletnica je pokazala, kaj zamoreta sloga in poštovanost, in da ni bilo naše delo zastonj.

Bratje in sestre! Hodimo še vbo do po tej poti, ki smo jo hodili z uspehom naše slavnosti. Plačali smo zastavo in ostalo je še par desetakov v naši blagajni.

Vsem društvi in rojakom, ki so se udeležili slavnosti, kakor tudi bratom govornikom, izrekam zahvalo in obljubim, da se tudi mi odzovemo vabilu, kadar nas bodo potrebovali.

Naš cilj je izrazen v besedah svoboda, bratstvo in enakost. Kadar dosežemo ta cilj, bodo padle narodne meje, narodom ne bo treba delati za kralje, cesarje in kapitaliste; in ne bo jim treba radi njih interesov hodiť pred topova žrela.

V našem cilju je obenem protest proti splošnemu klanju v Evropi. Letos smo v volinjem letu, in da se urešnici naš cilj čimprejje, je treba, da vsak izvrši svojo dolžnost v jeseni na volišču. Kandidature republikanske in demokratične stranke ne morejo biti zastopniki delavstva, ker sta obe stranki ponižni dekli kapitalizma. Sedaj je vladno krmilo v rokah demokratov in republikancev, ljubezen te gospode do delavstva se pa zreali v dogodkih v Pittsburghu, Calumetu in Ludlowu. In še delavstvo noče krogelj iz pušč mesta kruha, potem mora glasovati socialistično.

Še enkrat izrekam zahvalo vsem, ki so nas obiskali, veseljemu odboru in tistim, ki so nam pripomogli do uspeha.

Le naprej od zmag do zmanjša... do cilja!

Anton Jurca, tajnik.

Presto, Pa.

Br. urednik! — Želim, da mi odstopite nekoliko prostora v našem Glasu, da opisem, kako se je izvršilo slavnostno razvite zastave društva "Slap Peričnik," štev. 166 v Presto, Pa.

Vreme je bilo od muh. Kmalu po šesti uri je dež lili kot iz ūka. No, mislil sem, da je to kazenski božja, ker je društvo sklenilo, da se zastava razvije brez cerkvenih ceremonij, in da na to ne morejo oddaljen nekoliko milij od naselbine, kjer se vkvarjam z vsakovrstnim pridelkom na petih akribih, da se pošteno preživimo. Mogoče, bo kdo rekel, tebi je lahko, če je tvoje. Saj ravno to je vprašanje in treba je vsaki mesec odšteti devet dolarsov še posebej. Delamo tako stalno, da mora človek na plačilni dan še posebej sedi v žep, da plača rent in še asment za tri društva. Zdaj naj pa človek računi, kje je za življenje in domače naselbine, dasiravno je dej neprenehoma lili. Naša mariala Frank Žakelj in Valentin Leskovec sta bila premičena do konča, ki sta jedila večkrat na ogled, da prihaja kakšno društvo.

Bratje smo bili brez izjeme nekoliko potriti, mislil, kaj bo, če se društva ne odzovejo vabilu. Počasi in posamezno so pričeli prihajati bratje raznih društev iz domače naselbine, dasiravno je dej neprenehoma lili. Naša mariala Frank Žakelj in Valentin Leskovec sta bila premičena do konča, ki sta jedila večkrat na ogled, da prihaja kakšno društvo.

Okoli pol desetih je zasignal prvi žarek upanja v naša sreca, ko je prišlo društvo "Postojnska Jama," štev. 138 iz Canonsburga. Seveda so bili bratje od zunaj namenči, mi smo pa poskrbeli, da so se tudi od znotraj malo zrosili. Kmalu nato je pripeljal vlastni dratve društva "Glas Naroda," štev. 89 iz Midway, Pa. Društvo "Bratstvo," štev. 6 iz Morgana, nas je obvestilo telefonom, da pride malo pozneje, in je tudi prišlo. Najbolj se je zaksnelo radi slabega vremena in vožnje društva, postojanka S. N. P. J. v Waukeganu, zato napreduje in veselja. Želim vam obilo uspeha pri agitaciji za članstvo in nabiranju naročnikov za dnevnik "Prosver."

Ali je tukaj tri tisoč delavcev, ki dealijo 11 do 12 ur na dan za \$1.65 do \$1.75 No, nekteri delajo od kosa.

Kaj pa je z zdrženjem? Posnamo po br. dru. Kernu. Naklonjen sem S. N. P. J. in S. S. P. Z. Zatoraj se zanimam za obe straniki in odgovarjam stvarno na sledče vprašanja:

Kakšne člane pobira S. N. P. J. Judevske trgovce, da znajo le nekoliko slovenski. — Po mojem mnenju je to pravilno, ker smo kot ljudje vsi enako vredni. "Slovenec" se premalo brigamo za angleščino. — To je resnica! — Ni mnogo Slovenev, ki bi postali formani. — Na to odgovarjam sledče: Ali se lahko navadni delavec nauči angleščine, ko mora trdo delati noč in dan, da se preživi po življenku. Kapitalizem ne privodi delavev poštenega zastavščika in časa za poduk, počitek in razvedrilo. Kteremu pa malo boljše gre, si pa kupi "šajtrgo," pardon avtomobil in potem good by angleščina. Pa dosti o tem za enkrat.

Bratje S. S. P. Z.! Delajmo za zdržitev. Res je še malo dolga v bolniškem skladu, a to se bo že izjavnilo. Plačevati je bilo treba po 25c, ker je preveč simulantov, ki so pustili organizacijo, ko so svoje potegnili in nje.

Bliža se konvencija in vsak naj pride na svitlo z dobrimi nasveti. Jesen ni več daleč in naj tudi drugi povedo svoje misli. Ob pričeli se zopet oglasim.

GLASILO SLOVENECKE KARODNE PODPOMIKE IN DRUŠTVA

je napravila globok vtis na poslušalec.

Za njo so nastopili diletantje našega društva v igri "Tri sestre," ki je povzročila mnogo smeha med občinstvom. Hvala diletantom za njih trud in pozitivnovalnost.

Naša desetletnica je pokazala, kaj zamoreta sloga in poštovanost, in da ni bilo naše delo zastonj.

Bratje in sestre! Hodimo še vbo do po tej poti, ki smo jo hodili z uspehom naše slavnosti. Plačali smo zastavo in ostalo je še par desetakov v naši blagajni.

Vsem društvi in rojakom, ki so se udeležili slavnosti, kakor tudi bratom govornikom, izrekam zahvalo in obljubim, da se tudi mi odzovemo vabilu, kadar nas bodo potrebovali.

Vsem novo zastavo stava-

ti, priobčite vseeno moj dopis, ker boj bom krajko poročal in potem naše smrtnine grehe.

V naši naselbini so delavske razmere prav dobre, če vpoštevamo delo, ker dela se vsaki dan. Z naseljkom je drugače, in zasluži se komaj za krompir, za čašo piva pa gre že bolj trda za denar.

Včasih čital, da so prohibicionisti posusili že precej Amerike.

Pri nas je še vedno vse pri stanem 70% ljudi, ki niti znati niso, da so izdelovalci pouličnih vozov bili na stavki za človeško pravo.

Tukajšnji časopisi so molčali — nikjer

ni bilo opaziti najmanjše agitacije,

razen nekaj letakov, ki so jih

delili pred nekaterimi tovarnami.

Toraj, kako naj bi občinstvo bilo

simpatiziralo z onimi na štrajku?

Ne mislim s tem zvaliti krivdo

na delavce, da so oni zakrivili, da

je bila stavka izgubljena, ali bo

le rečeno, mirno zaspala. Ampak

ožigjanje je zaslužil organizator,

ki ima ravno toliko pojma o

organiziranju prostega delavca,

kot rimski pop o daljavi med Ri-

mnom in nebom. — V tem slučaju

bilo bi umestno poslati pritožbo

na centralni urad, odkoder je bil

omenjeni človek pooblaščen za

stopati organizacijo. S sličnimi

ljudmi, kot je bil omenjeni človek,

nam je gotovo vedno zasigurna blažina, nikakor pa ne zmagata,

za katero se bojujemo. (No je pač že smola mesto organizacije

— tukaj v St. Louisu). To je že

drugi poraz, katerega žanje tu-

kajnjeni delavstvo in ne po svoji

krivdi, ampak po krivdi nesposobnih ljudi, kateri so poslani od

organizacije, da delajo za delav-

ski blago, mesto tega izvajajočega

za delavstvo škodo in blažina,

organizaciji pa zasmeh. —

Pino smo obhajali praznik dne

30. maja. Veliko število se nas je

zbralo pod štirimi slovenskimi

društvenimi zastavami, ko smo

korakali skozi naselbino. "Seveda

smeli enajst fantov, ki so pi-

halo na "pleh," da je bila pot

botki kratka do pokopališča. Ko

smeli prišli na pokopališče, smo

zlobili grobove naših pokojnih

bratov in sester. Vsak brat ve, da

je danes lahko vesel in zdrav, če

leta določenih dnevov je vredno

zaznati, da je to vedno zasigurna

zdravila in dobrodošljost.

Nekaj zasluženega vse je

zaznati, da je to vedno zasigurna

zdravila in dobrodošljost.

Bratje in sestre! Delavci v

zastavi takoj pogostoma in

na več krajev izbruhnejo, se nikoli

ne bo več čuditi ne more. Čemu se

bi delavci zastav

zur se gotovo vpošteva pri nakupu slične opreme. Akademija brez lastnega doma bi bila nekaj silno nepraktičnega in nepopolnega. Da bi se pa pravtvo omenjena potra mogle nabrat potom protih darov in iz simpatije do izbrabze, je nekaj silno dvomljivo. Kdor ima direkten stik z sviljenjem današnjega mezdnega delavca, bo spredel takoj, da reševni kapital, ki ga poseduje tak poedini delavec, je zelo majhen. Ako bi se nabiralo za cerkev, nogoče bi šlo lažje. Kadar se zbiša sklad za uk in izobrazbo, tedaj so sreča bolj kamenita, dasiravno imata od cerkev nikdo drugi dobiva kot pop.

Pri zaključku mojega dopisa omeniti, ker sedaj vsa znanja kažejo, da se je kapitalist povpel do vrhuncu svojega razvoja in že na več mestih je osebiti, kako vpada kot morje po azburkani noči, mislim, da bi bilo veliko bolj koristno, ako bi se agitacija posvečana Akademiji, morabila izrecno za socializem, ter imamo še dovolj neobdelanega red svojim pragom, predno se lahko spustimo v stvar, ki je težko izvedljiva. Večina nas čita tudi dan in delavskih stavk v katerih se zaslužnjeni bratje bivajo s kapitaloma. Ako bi bilo mogoče že tupatam nabrat primeren sklad in ga razdeliti med revne ned najrevnejšimi, bode naša agitacija dosegla veliko večji uspeh kot z Akademijo. Socialistična stranka bodo hitreje pohnila svoje vrste in naračala bo njena moč. Agitacija s knjigami je veliko bolj težljiva in počasnejša z lepo ubranimi dopisi in črtevami v naših časopisih, za katere se ne skriva romantika ali fantazija, ki nimata pičice vrednosti za onega, ki je dnevno izpostavljen nasištvu svetovnih požarov. Dovolj imamo večakov v vojni sredi, aki bi se hoteli tukatam oprijeti peresa, bi dosegli večji uspeh za delavsko solidarnost kot Dantjeva "Božanska komedija", ali dela drugih slavnih mož, ki jih svet obožuje, kot kateri katoličan svoje malike, ki pa niso v svoji dobi niti za pičico izboljšali delavskoga položaja. Parabilo so celo svoje življenje za sanjarstvo, za katerim ne tiči nič eden svetovni politični nazor. Svetoval bi, naj se nači Jože Ambrožič nadari s primernim delom za svojo požrtvovalnost. Njegovo delo lahko vsak ceni, ki je kolikaj bavi s pisarjo. Njegove črtice in spisi so preprosti in pisani v domaćem duhu. Njemu sta romantika in fantazija neznanata, ker razume, da sta nepotrebni za vsakdanji boj. Posebno "Zadnji brodar" "Serenada" "Zvez"! — in druge črtice pusti so dolg, sled med čitatelje. Brat naj se nadari za njegov trud, dokler ne bode uredništvo samo prevzelo te naloge. Zelel bi, da bi se kdo drugi oglašil, da bi skupino ugibali o tej zadavi. Teraj pozabimo na Akademijo in držino se stare stranke, ki vedno povsod in vsaki dan rabi naše zabolome, ki tvori najbližnjo pot k strmoglavljenju gnilega današnjega sistema, za kar nam bode miljone siromakov hvalenih!

Monte Carlo.

Barberton, O.

Br. urednik! — Nihče se ne oglasil iz tukajnje naselbine in zato sem se namenil, da napišem par vrstic v našem naprednem listu.

Ko je po lažnjivem aprilu prišel lepi majnik, je bilo kamalu vse v ejetju in narava se je pokrila s prazničnoodejo. Ali se dosti lepili od naravnega ejetja je prav kranjski dekliski ejet. Ali kaj hočemo? V naši veliki slovenski naselbini je prav malo slovenskih življek.

Anton Mrovlje.

Za sedaj naj zadostuje, prihodnji bon pa bolj obširno poročal. Delavščica razmre so za tukajšnjo naselbino bolj ugodne. Zaslubi se od \$2.00 do \$2.25, starci delavci pa več.

Pozdrav svobodomiselnim Slovencem širok Unije! Živeli!

Frank Boh, član S. N. P. J.

Indianapolis, Ind.

Brat urednik! — Naš cenjeni "father" je pred meseci povedal, da ne bo dovolil nobenemu zvotu po njegovem smrti, če nima plančane sedeža v cerkvi. In res, o-stati je mož beseda.

Neka žena je pred dobrim mesecem povila trojčke: tri deklice. Dne 1. in 2. junija sta umrli dve. Oče trojčkov, veren katoličan, je šel k "Fathru" in mu povedal, da sta mu dve hčerki umrli. Ali father mu je povedal, da mora preje kupiti sedeže, če hoče, da bo zvornillo, dasiravno pokopavanje mrljev spada med "dobra telesna dela usmiljenja". Seveda oče ni imel dovolj denarja in izposoditi si je moral \$8.00. Razume se, da pogreb tudi nekaj stane. Od-kod naj siromak vzame za troške, se ne vpraša.

"Fathru" ne zamerim, da zah-teva denar za sedeže v cerkvi. To je njegov biznis. Ali vpašanje na-stane, če je pametno, da delavci plačujejo sedeže v cerkvi? Po mojih mislih ni to pametno, ker cerkev vedno priporoča krotkost in ponižnost delavcem, mejtem ko dela komplimente gospodom, ki imajo precej debelo denarno močno. Če smo pred bogom vsi enaki, potem bi morali zvonti siromak, ki ni dal rdečega centa za cerkev, kot bogatinu, ki je daroval cerkvi tisočake, za ktere je oplenil delavce. Če nismo vsi enaki pred bogom, naj se pove, da se enakost meri po denarni močnosti in da tisti deležen večje milosti božje, ki je delavec oplenil za tisočake in jih daroval cerkvi, in ne siromašen delavec, kateremu so kapitalisti vse vzel.

Pri neki priliki je "father" dejal, da živi na Holmes ave človek, ki bi najraje uničil vse cerkve in šole. Če bi se današnja cerkev ravnala po naukah Krista, bi ne imel nikdar grajalne besede za-njo. Ali Kristovi nauki in cerkev sta danes ravnotako daleč na-zen kot solnce in zmaja. Kristovi nauki so lepo zapisani v knigi, cerkev pa tako dela, kot uka-žejo v Rimu.

Proti šolam pa že nisem bil nikdar in vedno sem naglašal, da i-mamo pravih šol še premalo. Se-veda v take šole nisem zaljubljen, kot smo jih imeli pred 50 leti, ko je v šoli pela palica in se otroci v štirih ali petih letih še pisati in čitati niso naučili. Takrat je v Avstriji imela v šoli prvo besedo cerkev in otrokom se je s palico vzbilj v glavo le krščanski nauk. V šoli je bilo tako kot je župnik ukazal, učitelj je bil pa hlapce v farovu in če ni bil tih kuharici, je šel lahko s trebuhom za kruhom. Za take šole se ne ogrevam.

Poznal sem moža, ki je v tisti srečni dobi, ko je bil klerikalizem neomejan vladar v Avstriji, pri-šel malo vinjen v cerkev. Župnik mu je napisal pismo in rekel naj ga nese na sodišče. Ko je prišel na sodišče, so mu na župnikovo željo našteli 24 palic na zadnji del telesa. In tudi danes bi ne bi lo nič boljše, če bi bil klerikalizem gospodar.

Anton Mrovlje.

Beastring, Pa.

Cenjeni urednik! — Odmerite ketiček mojemu dopisu v našem naprednem listu.

Z delom se še ne bom hvalil, ker še vedno stavkamo in ne gremo delat, dokler zmage ne bo naša, čeravno je Pittsburgh Coal Co. ukazala mulan vzeti podkove s kopit. To naj bi pomenilo, da se tudi družba ne poda in da se moramo vrniti na delo pod pogojem, ki jih smatrajo gospodje kom-paniisti za dobre.

Zastavkali smo radi nove po-godbe, ki je za rudarje neugodna. Lestvica določa 40c od tone za premog, ki se ga preje stehata, preden se ga zvrne na mrežo, in 67 centov od tone, če ga rudar sam nakopli. Če rudar ostane en dan ali dva doma, ne da bi to preje naznani, ga zadene \$1.00 kazni na dan. Ravnotako se kaznuje ru-darja, če bi nametal kamenja v vozilek. Za električno svetilko se zahteva 5c na dan. Za beli smodnik, ki ga je družba ponudila ru-darjem, se zahteva 9c od "palčice" in 7c za kaplico. Izračunali smo, da bi rudar v dveh dneh po-

rabil za \$2.82 razstreliva, če bi v dveh dneh zasužil \$5.00. Kaj bi torej ostalo rudarju?

Sklicali smo izredno konvenčijo, da se doseže ugodna pogodba za rudarje.

Dne 7. junija so prišli "bosi" in so nabrali nekaj stavkokazev, med njimi tudi par Slovencev, članov društva "Dobri Prijatelji," štev. 172. Družba je objubila \$2.00 na dan in prosto vožnjo do McKess Rocksa. Ko je vsakdo misil, da se pelje zastonj, je prišel sprevidnik in jim rekel, da morajo plačati vožnjo. Plačali so \$13.00.

Mi smo ostali doma in spravili en parček v zakonski jarem. Seveda smo malo pili in sišali nemše govoriti, da je treba pit, ker je stavka. V mojem grlu ni bilo sušne in tudi nisem občutil žrte. Mlademu zakonskemu paru obi-lo sreče.

V Beading prihajajo vsakov-

sti ptice in tako se dogodi, da prijeti včasi tudi dolgonoga škorjka in delavcev. Tudi društvena blagajna se je razvesela, ko je sprejela v svoje osrčje nekaj desetak. Seve so pretile razne vremenske spremembe, pa vseeno sreča nam je bila mila.

Razen članov in članic našega društva udeležili so se naše veselice člani raznih društev. Opaziti je bilo več Hrvatov, Čehov iz Madisona, Ill., celo iz Nokomisa in Paname, Ill. Vsam se lepo zahvalimo, ki so nas posetili s svojim obiskom.

Tukajšnje držstvo "Planinski Raj" je na svoji redni mesečni seji sklenilo, prirediti vrtno veselico skupno z bratskim društvom v Granite Cityju, Ill.

V ta namen je izvolilo štiri člane, ki imajo nalog, udeležiti se redne seje bratskega društva dne 2. julija t. l. dopoldne. Uspeh društvenih sej bo objavljen v "Glasilu", kje, kedaj in kako se bomo zopet pošteno zavabili. Prepričani smo skoraj že naprej, da bo res lepa veselica, ker bodo zastopani dve društvi.

Na veselo svidenje! Kje in kdaj bo že objavljeno kasneje.

M.—C.—2.

Član dr. "P. R." štev. 107.

Jacob Ozanich, tajnik

St. Louis, Mo.

Cenjeni brat urednik! — Precej časa se nisem oglašil v cenjenem "Glasilu," zatoraj upam, da bo uredniški koš vsaj nekoliko milostljiv tem vrsticam, akoravno se bo našel pri reviziji kak greh, oziroma grehek!

Kar se tiče dela, je pač tako, kakor ima kdo srečo. Nekteri imajo dosti dobro delo, in tudi plača še ni preslab, ali to velja mogoče za 10 odstotkov pri zadežih. Kedor pa dela za \$1.50, \$1.75 na 10 ur na dan, zraven še pri-ganjjan od različnih priganjajučev, se gotovo ne nahaja v deželi, v kateri se cedita med in mleko.

Za vsem tem se dobijo pa še taki, ki sploh še onih malih drobitnic niso deležni, ker jih njim vsegasiti kapitalisti ne dovolijo. Toraj mala plača, pa še za tisto se ne dobi dela, zotorej ne svetu-jem nikomur hoditi semkaj za delom.

Kakor omenjeno, so plače jako nizke navzide naračajočim cenam za živiljske potrebščine, ki poskušajo vsaki dan za par centov.

Nekateri vpijejo, da je vsemu kri-va evropska vojna, zmag je odvisna od vas samih. Držite se trdno, saj je na vaši strani vse zavedno ljudstvo!

Zmag je blizu in pomislite na veselje, kero bode vladalo med vami in sploh med vsem ljudstvom nad vašo znago. Če ne bo

de še konec štrajka ta delen, bo

demand drugi teden poročal bolj ob-

širno. Privočil si boden pa tudi

enega izmed slovenskih gostilni-

čarjev v Oglesby, kateremu so

plačali zavzetje posebno pri sreči.

Pozdravljam vse člane in člane S. N. P. J.

je bilo ploskanja kar brez konca, kakor v kakšnem cirkusu ali pa opičjem gledališču. Skoraj goto-vo bi se še opice lepie vedle, kot pa te duševne revige vgori imenovani tovarni. Potem sem slišal razne stvari, n. pr. da njim ni treba nikake unije, da je njihov "vzvileni" res dober človek in dober govornik. Po mojem mnenju vso čast pa zasuši kakih 5 organiziranih delavcev, katerih se je njegova visokost prestrašila,

da ji je padlo sreč v hlače, in je v tem strahu dala imenovane drobtinice ubogim delavcem.

Tukajšnje držstvo "Planinski Raj" je na vtični dobi je naloga nas vseh: pomagati.

V Ameriki imamo sedem li osem slovenskih podpornih organizacij, preej slovenskih časopisov, veliko močnih samostojnih društev ter lepo število splošno uglednih upливnih mož.

Moj predlog bi bil, sestaviti odbor, katerega člani naj bi bili predsedniki vseh slovenskih pod-

pornih organizacij in uredniki vseh slovenskih listov v Ameriki.

Ti može naj izvolijo iz svoje srede tri ali štiri tajnike in blagajnika.

Vsi slovenski društvo naj priredi eno ali dve veselici, katerih dobiček naj bo namenjen skupnemu skladu za slovenake reweče v starem kraju.

Pri 1. Juniju in Zvezah naj bi se uredilo, da bi plačeval vsak član po centov na mesec.

Pohiralo naj bi se ob vsaki priliki: če kdo ne more z vodo sveto-

pripomodi, naj pripomore z enim centom.

Denarja bi se ne smelo prej polati in v zasebni kraj kot po vojni.

Siliti bi se ne smelo nikogar, dolžnost vsakega je pa vsakomur pojasnit, da je ta akcija najbolj vazišenega in človekoljubnega posameznika.

Zdaj ni čas tarnanja in pomilovanja, zdaj je čas resnega dela, od katerega sta odvisna življenje in smrt našega naroda v starem kraju.

Zdaj se pravi delati brez fraz, brez visokodonečih besed in strankarstva.

Čeprav je sto strank med nami v Ameriki, pristači vseh teh stotin smo vendarje Slovenci.

Pristači vseh strank in prepričani so ljudje, ki razločujejo slabo od dobrega in vedo, da je njihova naravna, sveta in človeška dolžnost nearečniku pomagati.

Ne vprašujmo, za koga je bila kri Slovencov po nedolžinem prelitu, ne prepričajmo se, da so bo-hili za pravljivo, krvljivo, panetno ali neumno stvar.

To nas ne sme brigati, ker smo veliko, veliko preslabi, da bi naš glas kaj zaleglo.

Vse v bližnji slovenski društva posebno na pravljivo posamezno veselico v znamenju rednega pripomoglja ašenjencev.

Naslov: "Slovenec," štev. 68 v Racinu, Wis., priredi veliko plasno veselico dne 25. junija t. l. na Ives, dve milji severno od Racina.

Na veselico vabim vkljuno vse bližnje slovenske društva, posebno na pravljivo "Sloga," štev. 16 iz Milwaukee in društvo "Ilirija," štev. 38 iz Kenosha.

Veselico prične ob dveh popol-

dnih in traja do enajstih ponod.

Frank Zupančič, tajnik.

pošiljalo avstrijskemu poslaništu. Zavertnik predlaga, da se prošnja odbije in da se dotičnim ljudem na Dunaju odgovori, da članstvo naše Jednote ne bo podpiralo nikogar v Avstriji, dokler traja vojna; bomo pa drage volje prisnočili na pomoč bednemu, kadar zavrla mir, in sicer bomo posl

GLASILLO

Slovenske Narodne Podporne Jednote

Izjava izdajca.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE.

Upozornitev na upravljanje:
2010 SO. CRAWFORD AVE.
CHICAGO, ILL.

Vsi za vse leta \$1.00.

ORGAN of the
Slovene National Benefit Society
Bimonthly Weekly.

OWNED BY THE SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY.

OFFICE:
2010 SO. CRAWFORD AVE.
CHICAGO, ILL.
Telephon: Louisville 5201

Subscription, \$1.00 per year.

Delavci in malopridni potepuhi.

V vseh industrijskih srediskih imamo stavke. Komaj je ena stavka končana ali se nagiblje h koncu, prične stavka v drugi stroki. Včasi v enem mestu hkrat stavka po več strok. Kjer stavkajo velike delavske mase, se pa samoposebi razume, da ne gre vse gladko. Dogodi se, da kakšnemu stavkokazu malo prerahljajo kosti na zelo neljub način, da ga tako spomnijo, da opravlja nečastno delo.

Ce se kaj takega dogodi, kapitalistično časopisje soglasno zakriči, da organizirani delave na jenajujo malopridne potepuhe, da pretepoj stawkakaze. Včasi kspitalisti tudi najamejo takega malopridnega potepuhu, ki je sodniji in policiji dobro znan, da prioveduje pravljice o "strašnih delavskih zarotah." Za take bajke ga seveda plačajo, ker tudi malopriden potepuh ni tako nemnen, da bi iz ljubezni do kapitalistov preselil par ur v ječi. Za denar se pa že sedi nekaj dni v zaporu, posebno če so s placirom zvezani fini in okusni obedi, smotke in pičača. Tak najet potepuh potem ponosno prioveduje, kako je izvršil kaznjiva delanja po naročilu organiziranih delavev. Svoje priovedeckokraje, da bujno hudodelsko fantazijo, da duševnim revam, ki verjamejo v take izmišljene bajke, pričetku stopi mrzel znoj na celo in s pobešenimi očmi vzdihujejo: "Glejte, taki so organizirani delave."

No, pa recimo, da se v velikih mestih kot Chicago, New York itd. včasi res dogodi, da so pri delavskih bojih nastopili taki potepuhi. In če se je kaj takega dogodo, so kapitalistični listi in kapitalisti zadnji, ki se imajo zgražati na takim početjem.

Ko je bila zadnja stavka tiskarjev v Chicagu, kdo je najel potepuhu in jih oboroli s samo-kresi? Ali so to izvršili tiskarji in raznašalci časopisov? Ali niso areturani stavkokazi, ki so včasi streljali kot obsedeni in ustrelili tudi nekoga spredvoda učilne železnice v službi, imeli lepo hudodelsko karijero za seboj? Ali niso bili ti stavkokazi hudodelci v službi kapitalističnega časopisa? Kajne, bili so! Kapitalistično časopisje jih je najelo, plačevalo in še po izvršenem hudodelstvu tudi spretino zagovarjalo v javnosti, dasi je bil umor jasno dokazan kot beli dan.

Ali so podjetniki kaj boljši? Se preden se je organiziranim delavev sanjalo, da angažirajo "blato iz človeških nižin" za obrambo njih štrajkajočih bratov, so podjetniki najemali delomržne potepuhe, da so pretepal štrajkajoče delave. Marsikteri stranjki je bil tudi izgubljen, ker se organizirani delave niso hoteli takih sredstev posluževati kot podjetniki.

Delave so se pritoževali na policiji, ali so včasi do načelnika policije in prosili za odpomoč proti najetim potepuhom. Tam so delavski deputacije blagohotno sprejeli in ji seveda obljubili, da poskrbe za red in varnost delavev. In kaj je takim pogovorom sledilo? Najeti potepuhu so še bolj brezobzirno nastopali in pretepal delave. Potepuhu in podjetniki so imeli večji vpliv kot pa siromašni delave. Strajkajočim delavev so se smejali in razbijali glave, da so se podjetnikom iskrile oči veselja. Videti je bilo, da je boj proti hudodelstvu zdrženiu s podjetništvom brez uspešen.

Ali se more kdo čuditi, če so strokovno organizirani delave

prišli do prepričanja, da v takih razmerah proti polenu pomaga le poleno in so segli po samoobražbi?

Še v nobeni stavki ni prišlo do izgredov, če podjetniki niso najeli pretepačev in razgrajačev.

Velika nadnarodna država.

Odkar se bije vojna, je pričela v Evropi razprava v mesečnikih, kakšno državno obliko naj dobri Srednja Evropa. Nauman vidi prehod iz države narodov v nadnarodno državo na ta način, da znaga nadnarodnost nad narodnostjo. V dokaz navaja Združene države, britsko svetovno cesarstvo, Rusijo in četrto takoj nadnarodno državo naj bi tvorila Srednja Evropa.

Znani avstrijski socialist Renner se strinja le toliko z Naumanom, da vidi v nadnarodni državi praktično uresničeno mednarodnost. V ta namen je izdelal fin načrt za Avstrijo, in če se uresniči, bi v Avstriji v resnici odločevali narodi o svoji usodi.

Znani socialistični pisatelj Kautsky se ne strinja z Naumanom in Rennerjem in dokazuje, da je Rennerjev načrt neizvedljiv, ker se nihče ne ogreva zanj in se bo še po vojni pokazalo, če se Avstrija preosnuje v moderno državo.

Na svetu ni nobene čiste narodne države, četudi Kautsky pravi, da je Italija taka država. Mogoče ni v noben sedanj državi toliko prebivalcev ene narodnosti kot v Italiji, čisto narodna država pa ni tudi Italija. Na severju žive beneški Slovenci, na jugu pa majde velike hrvatske in arnavtiske naselbine, kjer v domačem krogu govore še vedno materinščino.

Popolnoma napačno pa je, če se Združene države primerja z britskim cesarstvom, Rusijo in Avstrijo, ali pa Združene države in britsko cesarstvo s Centralno Evropo.

V Združenih državah je občinalni jezik angleški, res je pa tudi, da je od 100 milijonov prebivalcev 32 milijonov naseljencev in otrok naseljencev neangleške narodnosti. Vsak naseljenc, ki je prišel v Združene države, je vedel, da je občinalni jezik angleški in da mani niso njegovi predgovori, da predgovori naseljeni skozi stoletja temu drug poleg drugega kot v Evropi.

Pa še nekaj je v Združenih državah, kar jih popolnoma loči od evropskih držav. Priseljenim narodom je dovoljeno v društvih rabiti materinščino. Nihče se ne zgraža nad tem, če priseljeni narodi obdržavajo svoje veselice, shode, zborovanja in na takih predreditvah govorje v materinskim jeziku. Na takih predreditvah ne vidimo vladnih špionov in politcev, ki bi vlekli na náša, kaj govornikov govorje raz oder.

Naše mnenje je drugo. Louis D. Brandeis je postal najvišji zvezni sodnik. Svoječasno je pred sodiščem zastopal načelo, da imajo države pravico urediti z zakonom delovni čas. Država Oregon je sprejela postavni deseturni delavnik za vse stroke in kapitalisti so pobijali zakon, da je protiosten. Brandeis kot najvišji sodnik ima zdaj pravico, da glasuje, da imajo države pravico urejevati delovni čas z zakoni.

Zanimivo za delavce v East Pittsburghu, Pa. Gotovo se zanimajo delave, ki delajo v tovarnah Westinghouse Electric & Manufacturing Company in so predkratkem zastopalni, da izvojujejo osenjurni delavnik, koliko dolitek napravijo gospodje kompanij v enem letu. Poročilo za zadnje fiskalno leto navaja, da je bil dobitek največji, odkar je družba organizirana. Kosmatih dohodkov je bilo \$600,269,000 čistega profita pa \$9,429,895.

V tem dobitku niso navedene odškodninske vsote, ki jih družba naklada v poseben sklad radi nizje vrednosti lastnine. Poročilo pravi, da se te vsote odtegnejo vsaki mesec.

Stavka v tovarni za klobuke Stetson Hat Company v Philadelphia še vedno traja. Uradniki zveznega tajništva za delo so skušali posredovati, a družba je posredovanje odklonila in upa, da delave pridejo prosit za delo.

Ko so delave zaštrajkali niso bili organizirani, klub temu jih krepko podpira lokalna strokovna organizacija.

In Trentona, N. J., poročajo, da so se cestnoželeznični uslužbeni Trenton and Mercer County Traction Co. vrnila na delo, ker je družba obljubila, da sporne točke predloži razsodilčen v razsodbo.

Uslužbeni pravijo, da je družba odustila najbolj delovne uslužbence za organizacijo. Družba je odpuščene delave obdolžila neščitnosti in jim ni dala prilike,

zick z nemškim. V Rusiji žive poleg Velursov in Malorusov še drugi narodi: Poljaki, Leti, Lätine, Fince, Armenci, Esti itd. Vsi ti narodi se v zadnjem času budi in zahtevajo enake narodne pravice.

V Avstriji so narodne razmere še bolj zamotane. Po javnem štetju je 12 milijonov Nemcev, 10 milijonov Madžarov*, 8½ milijonov Čehov in Slovakov, 6½ milijonov Srbohrvatov in če Slovence zraven prištejemo, je nad 7½ Jugoslovjanov. Poleg je še 5 milijonov Poljakov, 4 milijone Malorusov, 3½ milijonov Romunov in majhen drobec Italijanov.

* Za Madžare je številka previška in k Madžarom so prišteli tudi mnogo Slovakov, Švabov, Srbov, Hrvatov in drugih.

Jasno je, da v Avstriji noben narod nima absolutne večine nad drugimi narodi. Narodnega vprašanja v Avstriji se ne more rešiti na ta način, da bi en narod vladal nad drugimi narodi, ampak je treba narodom dati osebno avtonomijo. Če bo po vojni Avstrija šla svojo staro pot, bo narodni boj oživel z vso silo. Možje, ki bodo prišli iz streških jarrov, ne bodo več tako ponuščeni, kot so bili pred vojno, in ne bodo dovolili, da se jim krajšajo pravice.

V državi, katero razjedajo narodni boji, se ne more razviti gospodarstvo. Taka država mora prejalisnej razpasti, četudi jo čeva številna armada policejov in žandarjev.

Razne vesti.

Kako hitro menjajo kapitalistični časnikarji svoje mnenje. Mnogo kapitalističnih dnevnikov je z vso časnikarsko rutino nasprotoval nominaciji Louis D. Brandeisa najvišjega zveča a. O. Brandeisa najvišnjem zveznem sodnikom. Komaj je senat potrdil nominacijo Brandeisa najvišnjem zveznem sodnikom, so gospodje časnikarji menjali svoje mnenje. Zdaj se opravljajo, da se le nasproti Brandeisovemu mnenju glede lastninskih pravic, ker je svoječasno priporočal, da so človeške pravice več vredne kot lastninstvo, in da upajo, da sedaj Brandeis menja svoje mnenje v tem oziru, ko je postal najvišji zvezni sodnik.

Popolnoma napačno pa je, če se Združene države primerja z britskim cesarstvom, Rusijo in Avstrijo, ali pa Združene države in britsko cesarstvo s Centralno Evropo.

V Združenih državah je občinalni jezik angleški, res je pa tudi, da je od 100 milijonov prebivalcev 32 milijonov naseljencev in otrok naseljencev neangleške narodnosti. Vsak naseljenc, ki je prišel v Združene države, je vedel, da je občinalni jezik angleški in da mani niso njegovi predgovori, da predgovori naseljeni skozi stoletja temu drug poleg drugega kot v Evropi.

Naše mnenje je drugo. Louis D. Brandeis je postal najvišji zvezni sodnik. Svoječasno je pred sodiščem zastopal načelo, da imajo države pravico urediti z zakonom delovni čas. Država Oregon je sprejela postavni deseturni delavnik za vse stroke in kapitalisti so pobijali zakon, da je protiosten. Brandeis kot najvišji sodnik ima zdaj pravico, da glasuje, da imajo države pravico urejevati delovni čas z zakoni.

Delavke so se naveličale garnitura za napojino in so sklenile da morajo nekaj podvzeti. Tega mnenja so bili tudi delave in tako so zaštrajkali vsi za boljšo mezzo in krajski delavnik. Prepričani so bili, da zmagojajo, ker simpatije ljudstva morajo biti na njih strani, ko ljudstvo izve resnice.

Ustava države Illinois daje strajkarnjem pravico, da smejo apelirati na občinstvo posamezno skupino. Ustava pravi, "da nini vsakdelovno vse življenje in 40 minut en zavirač vbit, na trideset minut in 32 sekund pa en delavec pohabiljen. Vendar pa v tem času ni cela resnica. Če pogrešen delavec v teku 24 ur ne umre, ga ne smatrajo za smrtno ponesrečenega in če ni več kot tri dni doma, pa ne za ranjenega.

Od sto uslužbencev, ki pričajo karijero kot kurjer, jih le 17 postane strojevodja; od sto strojevodov jih pa postane le 6 strojevodov pri osebnem vlaku.

Terezija je delala za American Can Co. v Rockdalnu, Ill. Druge delavke so izpovedale enake reči.

Ema Burke in Ana Kuemik sta zaslužili tudi le 10 centov.

Suzana Hanilla je bila bolj srečna, in je rekla, da je zaslužila 25c. Susie Dusko je pokazala 19c kot enodnevno plačilo za deseturno delo, Ana Mydak je zaslužila 18c.

Res je, da so druge dneve delavke zaslužile več. Ali povedale so, da so na štirinajst dni zaslužile sedem dolarjev in delale vsaki dan.

Delavke so se naveličale garnitura za napojino in so sklenile da morajo nekaj podvzeti. Tega mnenja so bili tudi delave in tako so zaštrajkali vsi za boljšo mezzo in krajski delavnik. Prepričani so bili, da zmagojajo, ker simpatije ljudstva morajo biti na njih strani, ko ljudstvo izve resnice.

Zvezna vlada prepoveduje vlastnemu posobju biti dalj v službi kot 16 ur v teku 24 ur, klub tepla je bilo v letu 1915 prijavljeno 78,940 prestopkov.

Uslužbeni morajo delati od 12 do 20 ur dnevno, da zaslužijo toliko, da se poštejo prežive. Vla-

stovarje pravico svoje trpljenje posložiti vsakemu človeku. To jim dovoljuje ustava in ustava je temeljni zakon, na podlagi katerem je izdelani vsi drugi zakoni.

Ko so zastavili delave in delavke so pričeli tožiti svoje gorje.

Ljudstvo je razumelo njih trpljenje in gorje in simpatiziralo je z njimi. Ali nakrat se je čul gromki glas, ki je prihajal z visoko avtorativnega mesta, nad katerim je blíščala beseda "pravica."

"Govorim v imenu pravice in dobre vesti. Vi se ne smete vtikati v biznis American Can Co. Ne smete iti blizu tovarne, četudi je temeljni zakon, na podlagi katerem je izdelani vsi drugi zakoni.

Zelznični uslužbeni ne zahtevajo povisanja mezde, ampak znižanje delavnika.

Zanimiva statistika. Zvezni urad za delavsko statistiko je izdal poročilo, ki navaja, da je bilo letos v februarju zaposlenih mnogo več delavcev kot lani v istem mesecu. Stevilo zaposlenih delavcev se je pomožilo v vseh industrijah, izjemščini v industriji za oblačila. V železarski in jeklarski industriji se je število delavcev povečalo za 43 odstotkov.

V devetdesetih velikih jeklarskih in železarskih podjetjih je konec februarja t. l. delalo 113,112 uslužbencev, medtem ko je lani v tem mesecu delalo le 78,026 uslužbencev.

Stevilo delavcev v tovarnah se je pomožilo, obenem se je skrivilo po število priseljencev. Kljub temu vidimo že v mnogih krajinah stati delavcev pred tovarnami, ki čakajo na delo. Delodajci niso nikaj poboljšali prostovoljno plačila, če se niso bali stavke, ali če delavstvo samo ni prisililo kapitaliste s stavko, da so zvili plače in zboljšali delovne razmere.

Smrtna kosa med industrijskimi delavci v Pennsylvaniji.

Od prvega januarja t. l. do 1. junija t. l. je bilo v industrijah v Pennsylvaniji vbitih 826 delavcev.

Posledično to morite je 637 v bitih 1109 otrok je izgubilo svoje očete in 37 staršev je izgubilo svoje otroke.

Od 832 delavcev je bilo 315 samev.

Do sedaj je bila odškodnina priznana za 290 slučajev težke poškodbe v znesku \$742,926,75.

K

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila
1904

Podpora Jednosta

Inkorp. 17. junija 1907
v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik: John Vogrič, box 214, LaSalle, Ill.
 I. Podpredsednik: J. Bratkovč, R. F. D. 4, b. 86, Girard, Kans.
 II. Podpredsednik: Jožef Kuhelj, 9469 Ewing ave. S. Chicago, Ill.
 Tajnik: John Verderbar, 2708 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Telephone Lawndale 4635.

Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
 Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODSEK:

Jože Ambrožič, 351 box, Canonsburg, Pa.
 Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill.

F. S. Tauchar, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.

POROTNI ODSEK:

Anton Hrast, 811 95th Ave., New Duluth, Minn.
 Anton Peterlin, 6307 St. Clair Ave., Cleveland, O.
 Jože Radiček, 679 box, Smithon, Pa.
 Rudolf Pieterček, 436 box, Bridgeville, Pa.
 Albin Hočevar, 680 Washington St., Milwaukee, Wis.

UREDNIK "GLASILA":

Jože Zavertnik, 3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Vse denarne zadeve in stvari, ki se tičejo glavnega urada, so imajo pošiljati na gl. tajnika.
 Pritožbe glede nerednega poslovanja na predsednika nadzornega odseka Jože Ambrožiča.

Zadeve prepirljive vsebine predsedniku porotnega odseka, A. Hrastu.

Vse druge stvari, ki imajo stik z "Glasilom", izvzemki sprememb naslovov uradnikov krajevnih društev pa Glasila, 3019 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Življenje sužnjev v Ameriki.

ČOLMAR.

Spisal Friderik Gerstaeker, po Slovenski J. Z.

9. Svobodna pot.

Salij je medtem prebila uro v smrtnem strahu in prezivila je vse muke zadnjih dñi še enkrat z dvojno bolestjo. Sedela je srečen polnim zlatega upanja, napol speča, napol sanjača pred svojo posteljo; pozabila je skoraj na nevarnost in občutila, da jo parníku puhajoč in ropotajoč pelje vedno bolj proti severju. Pa je naenkrat nekdo, ki je taval v medkrovju, pred njo obstal. Misli je, da je Jak in pogledala ga, pa je stal pred njo Salomon, zamorec njene gospodarja. Niti toliko moči ni imela, da bi od njega obrnila oči — videla je le, kako se je zamorec skrbno ozri krog sebe in ji potem prijazno priskimal. Potem se je oziral krog sebe, kakor da bi še nekoga pričakoval, in počasi odšel proti krovu.

Ko ni čutila več začmorcevega pogleda, ko je videla, da je zginil skozi okze duri, je prišla šele k sebi. Vedela je, da Salomon ni prišel sam na parník in v nejasnem čustvu, da jo izda, je obrnila obraz proti steni in se z avbo na obrazu vlegla z obrazom proč od krova na nizko postelj. — Ko je kasneje Salomon zopet pogledal v medkrovje, jo je v svoje zadovoljstvo našel v tem položaju in odšel je, da pošče njenega spremjevalca.

Mirno je ležala dekle in četudi je bilo mirno njen telo, je njen duša valovala v morečem strahu. — Nakrat je slišala glas njenega gospodarja — vedela je, da je njen varuh v taki nevarnosti, kot se nahaja sama, pa ga ni smela posvariti. Slišala je glasove zemskih priganjačev — njenih sovražnikov in naenkrat se je vstavil parník. Ali je bila odkrita, ali so že dospeli do plantaže, ali jo ne bo zgrabil naenkrat sirova roka in jo s prago sreče in že iz svitljajoče svobode zopet pahnili v strašno življenje? — Vse je bilo tiko — stroji na parníku so zopet delali, para je sikala, težki koleji sta šumeli in za njimi valovi. — Komaj se je upala dihati — hotela je moliti, pa ni spravila besedice iz ust. Misli so se mešale in vse grozote minolega življenja so se podile v divji naglevi v njenem notranjem duhu. — Zdaj, naenkrat se jo je dotaknila roka — ali je hotela prijeti nebitno kužnico? — njen udje so se mrzljeno tresli.

"Salij," je šepetal Jakov prijeti, tolakši glas v njeni ruci — "umiri se, moje sreča, in vstani — nevarnost je minila — zadnja, ki naju je ogrožala."

Še vedno ni genila dekle. Prehitro je prišla sreča za konj na prestop nevarnosti in bolestjo, dokler se niso pridržana čustva izlila v olajševalne solze. Jak je umaknil roko — solze so vendar odpirale pot bolesti, da je odhitala iz sreca in nežno in molče, kakor se obnaša mnogokrat najbolj sirov gozdar napram ženam, je sedel kraj postelje. Ali vbogo dekle je bilo vtrjeno v bolesti in kmalu je premagala hipno slabo. Še na postelji je vzela avbo z glave, si pogledala lase s čela in potem počasi vstala.

Jak je viden, da hoče vstati, in odšel je zopet na krov, ko ni bil parník več daleč od plantaže njenega gospodarja. — Že je lahko videl rtič, krog katerega je reka v velikem loku napravila pot proti zapadu — že je viden strehe hiš, ki so gledale iz temne zelenle barve v vrtnega drevo, pa se je še vedno obotavjal, če bi Salij počkal na krov. Ali dekle je že sama prišla, in ko je stopila ob njegovo stran, je gledala tiha in zamišljena proti, o, tako znanemu mestu.

"Tamil leže strašne koče," je dejala končno, kakor da bi govorila sebi; "tamil je hša, ki je bila zame pekel — kar je še manj v bogom, nesrečnim bitjem, in tudi še ostane — ne morem je več videti." Umolknila je in potem zopet nadaljevala: "Zdi se mi, kot bi čutila še vedno bič nad manjo in trde udarce, ki mrevarijo moje ude."

"Vbogo dete, maščeval sem te," je reklo resno mladi mož. "Ničvredneč, ki te je pretepat, je zdaj pokopan z razbitimi možgani. Nikdar več ne bo vihtel bica, nikdar več ne bo šiba za nešrečne."

"Radi mene ste preili človeško kri," je rekla Salij in mu rahločutno gledala v oči — "radi mene ste tvegali svoje življenje, radi vboge, zaničevane sužnje."

"Salij," je prosil Jak — "ali si prepričana, da sem vse storil radi tebe? — No, zdaj se umiri moje sreča; odzeli od sebe žalostne misli, kajti z mestom tamle puščiva vsako nevarnost za sabo."

Torej vrzi od sebe tudi strah in skribi. Ljudje tukaj ne smejo vedeti, česar je polno tvorje sreč. Pokazi veselo, brezskrbne oči in pomislil še par dni, pa sva iz življenskih držav. Daleč tu gori je svoboda, lepa dežela — moj dom in vzhodoče tudi tvoj. Ali hočeš pozabiti na tužne skrbi?"

Salij ga je pogledala z očmi, v katerih se je zrealila celo njenega duša, potem je prikimala, se prijazno nasmejhnila in rekla pravo:

"Se eno uro mi dajte — potem bo vse pozabljeno," in še preden je zavojil le vno besedo, režežala v medkrovje. Jak bi bil najraje zdaj zavirkal veselja in skočil je gori na najvišji krov.

(Dalje prihodnjek.)

Po današnjem potu.

Jože Ambrožič:

Crne, lesene hiše so stale dolj ob reki za mostom. Dež je že zdavnaj zbrisal zadnje ostanke barve, ki je bila nekoč na njih. Pri večini teh hiš so bila okna zlepilena s papirjem in visela so že čisto iz pravokota. Semintam se je prikazal iz med hiš kakšen manzau, suh kužek, šel otočno krog kupa pepela, povohajoč vsako kostrasto skalo na smetišču, in potem je zopet odespaljil med hiše.

Plinova svetilka na vogalu este je razsvetljevala ulico le slabu in dajala še žalostnejši izraz vegačim poslopjem. Ko so dalje dolili ob reki parne sirenje v tovarnah odtulile, oživel se je na večer črn kraj. Živiljenje je vrvelo ob jerešnem in zimske času samo za kakšne pol ure, nato je pa zopet nastopil mir. Le tuštan je svetloba skozi edino steklo v oknu naznanjal, da prehvale tega briloga se ne spe.

Bilo je večer. Parne sirenje so odtulile, in mir je zavladal med temi črnimi kočami. Na koncu ulice, pri "mali na pol podrti hiši", ki je bila bolj podobna kakini rotatoriči, zaškrpala so vrata in nekako boječe je vstopilo kmaj kakih štirinajst let staro dekle.

Moker soparen zrak, dišeč po milu in perlu udaril ji je v obraz. Žena stoeča pri velikem količu ob peči, očividno mati, se je ozriala skozi meglo sopače proti vratom. "No si prisla. Koliko te plača?"

"Sam dva dolarja in pol, je dejalo žalostno dekle, pogledalo v tla in pomoličilo zavitek z dekanjem materi.

Slednja je prenehala s pranjem, vzela zavitek, preštela dekanje, potegnila iz nedrij robec, zvezala denar notri in porinila znotr vse na staro mesto.

"Jopice mi je treba, ta je že na komoleu raztrgana, in tudi zeb me," je dejala hčerka boječe in v očeh ji je postal vlažno.

Mati je vzela krožnik s peči in ga postavila na mizo. "Tu se vadi in je!" Opoldan sem skuhala malo več, da se mi ni bilo treba sedaj muditi s kuho in sem lahko prala kar naprej. Jopico ti lepo zasijem že nočjo, potrpi le se en teden. Mesar je reklo, da ne da več, ako ne plačam, in tudi na stanovanju smo dolžni."

Dekle se je bolj zgrudilo kakor vredlo na stol, in začelo molče zavjetati iz krožnika. Na roko, žlito in v jed so pa padale solze.

"Ne jokaj Lenči!" dejala je mati in jo objela, "vsaj nisam jaz kriva, da je revščina pri nas, od kar je oče umrl. Od pete ure v jutru že perem — — naprej ji je besede zadušil jok.

Helena se je privila k materi. "Ne jokaj mama, saj te imam ráda," in raztrgan komolec na jopiču je bil pozabljen. Saj je bila mati ravno takva reva kakor ona — —

V neki najbolj živahnici ulici je stala obhodna trgovina trvdke Rozenbaum & Co. V tej trgovini, v oddelku za čevlje, je delala Helena za dva dolarja in pol na teden. Tu je moralna pospravljati skatje, in jih nositi v četrte in pete predale tja pod strop.

Ako je kakšna dame kupovala čevlje, stregle so ji prodajalke, da ne bi kakšno nepoklicano oko videlo njenogog noge. Helena pa stojela vrh stopnic, v rokah polno skafetelj, izpostavljena je bila vsem pogledom, in nobenega ni bilo, da bi dejal: "To delo je za dečke."

Njene tovarišice so si vedno šepeptale skrivnosti o svojih ljubčkih, in se smijale, stoječe za nekimi predali. Ko so zvedele, da Helena nima že ljubčka, pustile so jo v miru in ji odrivale največ dela. Bile so na boljšem od Helene, ker so imele vsaj še starije in so plačo lahko porabile vsaj za obliko.

Predstojnik Heleninega oddelka je bil Izak Stein, mlad žid, černih las in orlovega nosu. Bit je delničar podjetja, zato je plačeval po pasje delavke. V drugem oziru so mu bile pa prodajalke kakor prosti divjačinci.

Gledal je Heleno in se ji nasmejival. Ona se ga je nekako bala in vedno je zarudeila, ko je požiral z očmi njeni še le napol razvito telo. Nekoč je vtaknil prsi na raztrgano mesto v jopiču, rekoč: "Glej, da prideš jutri boljše oblečena, mi nočemo raztrganec v prodajalni."

"Mati nimajo denarja," vzdih-

nila je Helena in ga pogledala proseče z velikimi modrimi očmi. Povedala mu je tudi, kam so mati dali tista dva dolarja in pol, ki jih je prinesla zadnji teden.

"Tudi druge ne zaslujijo dosti pri nas, ali pomagajo si drugače," reklo je Stein in pomežniknil z očesom.

Povedala je večer materi, in slednja je sklenila, da pritrga na stanarini pol dolarja, da kupi Heleni jopic. Odšla je še tisti večer v malo zakotno prodajalno in ji kupila v strahu zaželeno stvar, da hči ne izgubi službe.

Ponorčeval se je Stein, da jopic na najnovnejšega kraja, vendar je boljša od stare, in ji obljubil, da ji izboljša plačo. Vsčipnil jo je v lice in jo gledal pohoton. Večer jo je pa kakor slučajno srečal v neki bolj izumrl ulici in je premestil kos pota domov.

Zaupala je vse takoj materi, kaj ji Stein govori, in ta ji je naslikala vse grozote zapeljanega dekleta. Ko se je po večerji Helena vlegla in takoj zaspala, bdelo je mati, in skrb za hčer ji je podlaga.

Leto dni pozneje prodajala je Helena pri trvdki Rozenbaum & Co. v črni oblike. Mati ji je umrla. Po Izak Steinovi dobroti zvili so ji plačo na tri dolarje in pol na teden. Stein ji je preskrbel tudi primerno stanovanje v mestu, da se ji ni bilo treba vračati v predmetje.

Nekega večera je dosegel, počemer je hrepnel. Helena je bila brez varstva.

Tovarišice v prodajalni so se pomežikovali, druga drugi, kazoz z očmi na Helenino svileno obliko.

Pol leta pozneje se jo je Stein naveličal in se sprl z njo. Par tednov za tem odpustili so jo iz službe.

Iskala je službe drugod, ali povsod so jo povpraševali, kje je bila nazadnje v službi in zakaj je bila odpuščena. Na to je sledil kratki pogovor po telefonu s trvdko Rozenbaum & Co. in dobila je vedno isti odgovor: "Ne rabimo."

Prodala in zastavila je nekaj oblike in zlatnine, Steinova darila, da je bilo za nekaj časa. Ko je pa po par tednih gospodar zahteval stanovanje, je bila zavrnjena.

Ko se je nekoga večera vrnila domov, našla je svojo sobico zakenjeno, njen ročni kovček pa pred vratmi. Vzela ga je v roke in odšla jokajoč po stopnicah na ulico.

Blodila je nekaj časa po ulicah potem se pa obrnila proti mestni ulici, kjer so gorele rudeče luči.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Conemaugh, Pa. F. P. Naznani lo smo prejeli dan kasneje po izduštu. Pozdrav!

Chicago, Ill. J. T. Naznani lo smo prejeli dne 8. t. m., ko je bil list že tiskan. Pozdrav!

IZPRAVLJAJM.

Cenjeni bratje tajniki in sestra tajnica, kakor tudi posamezni članji in narodniki, naj blagovolje podljati vse spremembe naslovov članov in članic, kakor tudi naslovne novo sprejetih članov in članic v ravnotako imena in naslove sobčenih, drtanih in odstavljenih članov in članic, upravnika "Glasila," da se naslovnik pravilno uredi in ne bo pozneje nepotrebna zabavljana. Blagovolite to upoštevati.

SLAB ZRAK.

Odpadanje listov z rastlin za zaprtimi okni v zimskem času, je znatenje, da je v sohi slab zrak, kateri uničevalno deluje na delikatni organizem rastlin. Slab, nečist zrak ravnotako, škoduje ljudem, ki žive v takih slabu preseči, postane bledi, utrujeni, sitni; njih želodeci in čreva ne delujejo pravilno. Tako stanje zahteva takojšnjo pozornost. Najprv treba je dobiti sve

IMENIK

krajevnih društev S. N. P. J.

- Stov. 1.** — Slavia, Chicago, Ill. — Prod.: Fr. Aleš, 2124 S. Crawford Ave. — Taj: Joe Werneck, 1504 S. 57. Ct., Ct. ave. III. — Blag.: Mass Kara, 2328 So. Ridgeway Ave., Chicago, Ill. Dr.: Karl Neumann, 1228 W. 18th St. — Seje vsako 2. ned. v mes.
- Stov. 2.** — Triglav, La Salle, Ill. — Prod.: Vojvod Obid, 435 Bulev. St. — Taj: Paul Berger, 741 — 1st St. — Blag.: J. Vogrich, Dr. F. J. Maciejewski, 741 — 1st St., La Salle, Ill. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 3.** — Adrija, Johnstown, Pa. — Prod.: Frank Smrekar, R. F. D. 2. — Taj: John Hribar, 707 Broad St. — Blag.: Joe Balay, 701 Chestnut St. — Dr. J. M. Hodding, 301 Chestnut St. — Seje vsako 2. ned. v mes.
- Stov. 4.** — Bratislava, Jeffersontown, Ky. — Prod.: Leo Plakota, box 26. — Taj: Gari Dernat, box 26. — Blag.: A. Meister, box 21. — Dr. Chas. H. Cale. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 5.** — Napaj, Cleveland, Ohio. — Prod.: Joe Kalan, 6101 St. Clair Ave. — Taj: Joe Vuk, 6303 Cari Ave. N. E. — Blag.: Joe Zelen, 5108 St. Clair Ave. — Dr. F. J. Korn, 6202 St. Clair Ave. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 6.** — Bratislava, Morgan, Pa. — Prod.: J. Kvartick, box 450. — Taj: Fr. Urvil, box 546. — Blag.: Fr. Miklinski, R. D. 2, box 42, McDonald, Pa. — Dr. R. E. Kosher, Gladys St. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 7.** — Bratislava, Glendale, Pa. — Prod.: Lov. Staros, box 454. — Taj: J. Sketekar, box 146. — Blag.: J. Umek, box 284. — Dr. J. S. Bibbera, Harrison City, Pa. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 8.** — Bratislava, Morgan, Pa. — Prod.: J. Kvartick, box 450. — Taj: Fr. Urvil, box 546. — Blag.: Fr. Miklinski, R. D. 2, box 42, McDonald, Pa. — Dr. R. E. Kosher, Gladys St. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 9.** — Bratislava, Morgan, Pa. — Prod.: J. Kvartick, box 450. — Taj: Fr. Urvil, box 546. — Blag.: Fr. Miklinski, R. D. 2, box 42, McDonald, Pa. — Dr. R. E. Kosher, Gladys St. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 10.** — Bratislava, Rock Springs, Wyo. — Prod.: Fr. S. Taucher, 676 Ahney Ave. — Taj: Joe Plesier, 308 — 6th St. — Blag.: J. Putz, 403 — 7th St. — Dr. E. S. Lauzer, Rock Springs, Wyo. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 11.** — Schol, Rodney, Wash. — Prod.: A. Stanaf, box 361. — Taj: Matt Koenig, box 906. — Blag.: Fr. Prisavik, box 102. — Dr. Houston. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 12.** — Edinac, WHEELING, Ohio. — Prod.: Ed. Hoffman, 12 Vinc St. — Taj: Joe Cadez, 1 — 1st Ave. — Blag.: Mark Patrick, 4 — 1st Av. — Dr. W. Rothwill in Dr. Robinson. — Seje vsako 2. pondeljek v mes.
- Stov. 13.** — Edinac, WHEELING, Ohio. — Prod.: Fr. Blatnik, box 620, Bridgeport, Ohio. — Taj: Fr. Sodej, box 618, Bridgeport, Ohio. — Blag.: Fr. Maruska, R. F. D. 2, box 80, Bridgeport, O. — Dr. J. A. Glema. — Seje zadnje ned. v mes.
- Stov. 14.** — Slova, WHEELING, Ill. — Prod.: Joe Novak, 1105 Madison St. N. Chicago, Ill. — Taj: J. Gantner, 1346 Wadsworth Ave. — Blag.: Fr. Bresce, 1346 Wadsworth Ave., N. Chicago, Ill. Dr. J. A. Cenali, N. Chicago, Ill. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 15.** — Slova, Milwaukee, Wia. — Prod.: J. Kalan, 225 — 6th St. — Taj: Fr. Parko, 511 — 1st Ave. — Blag.: Mark Patrick, 4 — 1st Av. — Dr. W. Rothwill in Dr. Robinson. — Seje vsako 2. pondeljek v mes.
- Stov. 16.** — Slova, WHEELING, Ohio. — Prod.: Fr. Blatnik, box 620, Bridgeport, Ohio. — Taj: Fr. Sodej, box 618, Bridgeport, Ohio. — Blag.: Fr. Maruska, R. F. D. 2, box 80, Bridgeport, O. — Dr. J. A. Glema. — Seje zadnje ned. v mes.
- Stov. 17.** — Slova, WHEELING, Ill. — Prod.: Leo Kobal, 1704 W. 28th St. — Taj: A. Mares, 1625 E. 34th St. — Blag.: A. Brosek, 1625 N. 31st St. — Dr. E. V. Hug, 610 Broadway, 215 Century Bldg. in Dr. W. S. Baldwin, 2615 Pearl Ave. — Seje zadnje ned. v mes.
- Stov. 18.** — Orvi, Mineral, Kan. — Prod.: Fr. Kozel, box 4. — Taj: Fr. Jus, box 68. — Blag.: A. Martinez, box 10. — Dr. Chas. T. Ried. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 19.** — Sokol, Eliz. Minn. — Prod.: J. Jadić, box 24. — Taj: And. Pire, box 582. — Blag.: Fr. Zavori, box 282. — Dr. Parker, Eliz. Minn. — Seje vsako 2. ned. v mes.
- Stov. 20.** — Slova, Columbus, Oba. — Prod.: J. Zbanič, box 227. — Taj: Fr. Lovšin, box 227. — Blag.: Fr. Matko, box 227. — Dr. M. K. Scott. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 21.** — Slova, Cincinnati, Oba. — Prod.: J. Zbanič, box 227. — Taj: Fr. Lovšin, box 227. — Blag.: Fr. Matko, box 227. — Dr. M. K. Scott. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 22.** — Slova, Toledo, Oba. — Prod.: J. Zbanič, box 227. — Taj: Fr. Lovšin, box 227. — Blag.: Fr. Matko, box 227. — Dr. M. K. Scott. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 23.** — Slova, Toledo, Oba. — Prod.: J. Zbanič, box 227. — Taj: Fr. Lovšin, box 227. — Blag.: Fr. Matko, box 227. — Dr. M. K. Scott. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 24.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Frank Vodenčar, 112 N. Water St. — Taj: Jos. Panenčar, R. F. D. No. 57, box 3. — Blag.: Jos. Majlovič, R. F. D. 57, box 44-A. — Dr. G. Tinkler, 42 — A St. — Seje vsako 2. ned. v mes.
- Stov. 25.** — Slova, Winterquarters, Utah. — Prod.: Valentine Zorík, box 57. — Taj: Frank Markosk, 6. 57. — Blag.: Fr. L. Longar, box 71. — Dr. C. E. McDermot. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 26.** — Slova, Winterquarters, Utah. — Prod.: A. Jasbinček, b. 57. — Taj: Jos. Marko, box 460. — Blag.: Rad. Sparak, box 459. — Dr. K. H. Ferguson, Box 293 Hermisie, Pa. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 27.** — Slovenska Zastava, W. Newton, Pa. — Prod.: Otto Teknae, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Joe Kehlik, R. F. D. No. 2, Box 25. — Dr. L. V. Sutton. — Seje vsako 2. ned. v mes.
- Stov. 28.** — Slovenska Zastava, W. Newton, Pa. — Prod.: Otto Teknae, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 29.** — Slovenski Dom, Cambridge, Pa. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Fr. Zorman, 131 Merchant St. — Blag.: Fr. Rosenthaler, 105 Park Road. — Dr. C. K. Forecy, cor. Maple wood and 6th St. — Seje zadnje soboto v mes.
- Stov. 30.** — Slovenski Dom, Sharon, Pa. — Prod.: Frank Vodenčar, 112 N. Water St. — Taj: Jos. Panenčar, R. F. D. No. 57, box 3. — Blag.: Fr. L. Longar, box 71. — Dr. C. E. McDermot. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 31.** — Slovenski Dom, Sharon, Pa. — Prod.: Frank Vodenčar, 112 N. Water St. — Taj: Jos. Panenčar, R. F. D. No. 57, box 3. — Blag.: Fr. L. Longar, box 71. — Dr. C. E. McDermot. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 32.** — Slova, Winterquarters, Utah. — Prod.: Valentín Zorík, box 57. — Taj: Frank Markosk, 6. 57. — Blag.: Fr. L. Longar, box 71. — Dr. C. E. McDermot. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 33.** — Slovenski Dom, Cambridge, Pa. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 34.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: A. Mravica, 727 Warmas Ave. — Taj: A. Berkopec, 916 Holmes Ave. — Blag.: Jac. Uleman, 726 Holmes Ave. — Dr. Fr. McCool. — Seje vsako 1. ned. v mes.
- Stov. 35.** — Slovenski Dom, Cambridge, Pa. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 36.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 37.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 38.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 39.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 40.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 41.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 42.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 43.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 44.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 45.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 46.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 47.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 48.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 49.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 50.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 51.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 52.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 53.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 54.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 55.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 56.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 57.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 58.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 59.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 60.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45. — Blag.: Fr. Spichar, 100 N. Tamarack, Colmar, Mich. — Blag.: Paul Shultz, 209-7th St. — Dr. A. C. Roche. — Seje vsako 3 ned. v mes.
- Stov. 61.** — Slovenski Dom, Indianapolis, Ind. — Prod.: Jos. Pošta, 122 Maplewood Ave. — Taj: Jos. Ivan, R. F. D. No. 2, Box 69 A. — Taj: Joe Ivan, R. F. D. No. 2, Box 45.

POZIVJEM

in opominjam John Žgajnarja, doma iz Selščka, štev. 5, Begunje pri Cerknici, da se mi v kratkem času izglas.

JOE SKERL,
P. O. box 208, Dunlap, Pa.

RAD BI IZVEDEL.

Rad bi izvedel za svojega prijatelja John Lipovšek, pred dvema letoma bival je v državi Kansas. Vljudno prosim cjenjene rojake in brate, ako kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani ali pa naj se mi sam prijavi, poročati mu imam nekaj zelo važnega. Piše naj se na naslov: Frank Podbevšek, Box 615, Red Lodge, Mont.

FARMA NA PRODAJ.

S tem naznanjam rojakom, kateri veseli iti na farme, da je na predaji lepa 80 akrov obsegajoča farma, lepa velika hiša, šupe, skedenj, veliki hlev za živilo, sploh vsa poslopja, ki se rabijo na kmetiji. Poleg je tudi 3 akre velik sadi vrt, 3 akre jagod (Strawberry) in vse drugo pa je posejano z žitom, ovsem, koruzo, krompirjem in druge stvari, ki se rabijo doma, kastejo zraven. Nadalje so 3 konji, 7 krav, veliko kokoši in pravičev. Blizu mesta, nasedje Slovenec, zdrava voda, dober zrak. Poleg se proda tudi vse poljsko orodje in vse stroji. Prodaja se vsled starosti. Lastnik želi počitka. Cena za vse skupno je le \$4,500, polovicu je treba plačati takoj, drugo pa na letne obroke. Kdo ima veselje do farme, naj pride sam pogledat, kako lepo vse raste in kakšna je zemlja. Obrnite se pa pismeno ali pa ustremeno na Frank Čech, R. 2, Box 86, Grand Haven, Mich.

(Advertisement.)

FARMA NA PRODAJ.

Na prodaj je 40 akrov obsežna farma le pol milje oddaljena od železniške postaje, šole, trgovin; dobra zemlja, na voglu lepe ceste, nasedje na obe strani Slovence, dosti dobre vode, hiša in druga poslopja v dobrem stanju, poleg je tudi sadni vrt z mladim drevojem. Na 30 akrov raste lepa travna in dselja, oves, koruza, krompir, fiol in raznovrstna druga zelenjad, 9 glav goveje živine, 10 prašičev, 18 kokoši in vse potrebno in stroji se proda. Za nastanitev pojasnila pišite na M. A. Klemenčič, Box 22 Willard, Wis. (Clark Co.)

(Advertisement.)

POZOR! POZOR! POZOR!

Zdaj pošljemo z garancijo
5K za... \$ .75 200K za... \$ 28.00
10K ... 1.50 250K ... 35.00
25K ... 3.75 500K ... 70.00
50K ... 7.25 1000K ... 140.00
100K ... 14.50 5000K ... 700.00
AMERIKANSKI SLOVENEC
bančni oddelek,
1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

LOTE STAVBNIČA in več. Ar.
\$41.50 eadie Reality Company, 4078 Jenkins Avenue Building, Pittsburgh, Pa. Na tem zemljišču in poleg bodo tovarne Call Switch Co. in International Coupler Co. Zaposlenih bo 2,000 do 3,000 ljudi. S tovarnami se prične takoj. Iščemo zastopnike.

(Advertisement.)

Za farme in zemljišča

ob lepih cestah, blizu železnic, rodovitna zemlja, vgodno podnebje, dober trg, izvrstna prilika za živinorejo, svinjerejo in kurjad, se obrnite na rojaka

Wm. Brunschmid,
farmer,

Jump River, Wisconsin

DR. ABOLF MACH

HOBOKERAVNIK

Uradno urko: 9 do 12 dan.
1 do 6 pop. 7:30 do 9 ure.
četr. Ob nedeljah po drugi
ure.

2001 E. Lawrence Av. vogni 22 do
CHICAGO, ILLINOIS.

— ZA VSEHNO OGLASOV je
zadostljivo le takšno odgovorno
čokor da dodaš napis.

NAZNALO.

Cenjenim rojakom in rojaki-
njem širom Združenih držav pri-
poročam, da si kupijo od mehe
BRINJEVO OLJE. Kuhano je bilo
v starem kraju iz pravih brinje-
vih jagod. Prodajam ga v stekle-
nicah po 40c. Noročilu je treba
priložiti denar ali pa poštne
znamke. Za naročila se priporoča:

FRANK ŽLEBNIK,
329 W. Poplar Street,
CHISHOLM, MINN.
(Advertisement.)

DELO DOBI

3000 delavcev na Mesaba Range.
Delo je (Open pit mines) in s par-
no lopato. Plača je sedaj od \$2.50
do \$3.00 na dan. Za nadaljnja po-
jasnila obrnite se do Harrison Mi-
ne, Nashwauk, Minnesota.

(Advertisement.)

ROJAKOM NA ZNANJE.

Cenjenim rojakom v Chicagu in
blizišči okolici naznanjam, da sem
prevzel dobroznamo gostilno Jaz-
bee in Omahne, bivši Martin Pot-
okarjev Place, na 1625 S. Racine
Ave., ter se jih priporočam za obi-
ilen obisk. Točil budem najizbor-
nejše pižače ter vsakemu kar naj-
bolje postregel.

JOE PITT
(Jos. Pungarič)

1625 S. Racine Ave., Chicago, Ill.

Pouk v angleščini in popolniju-
potom dopisovanja.

Ali bi radi znali angleščko govo-
riti, brati in pisati?

Ali imate veselje do angleščine
in se ne znate učiti?

Ali Vam ni znano koliko velja
angleščina nam tujeem v tej deželi? Naj pomislimo, da denar, ki se
žrtvuje za samo izobrazbo, je naj-
bolje naložen, in ne vzame ga
kriza - ne vojna. Pišite za brezpla-
čena pojasnila na

Slovenian Correspondence School
6119 St. Clair Ave., Cleveland O."

CAS.

Edina Slovenska revija
izhaja mesечно na 26 straneh
in velja za vas leto \$1. —
Casa, 2711 So. Millard Ave.,
Chicago, Ill.

Ne prezrite lega!

Prodajam Columbia grotfone, ter
slovenske in drugojezične plote. Istotno
ure, verižice, ter raznovrstno zlatino
in srebrino.

Clane in članice S. N. P. J. opozar-
jam posebno na lično izdelane prstane
in obiske z znakom S. N. P. J. Pišite
po cenik.

ANTON J. TERBOVEC,
P. O. Box 1, Cicero, Ill.

PAZITE

na vaš želodec in kupujte le naj-
boljša jamčena Kalifornijska vi-
na in žganje.

CENA: P. O. B. V CHICAGO

Za bolo in rudečne vino.

1 galon sodček.....	\$1.50
5 galon sodček.....	\$6.25
10½ galon sodček.....	\$11.25
25 galon sodček.....	\$25.25
52 galon sodček.....	\$45.00

Kalifornijsko žganje iz razno-
vrstnega sadja po \$2.00, \$3.00 in
\$4.00 galona.

Ne odlažajte, naročite se danes
pošlite Money ali Expressni ček
z naročilom.

Ali imate veselje do angleščine
in se ne znate učiti?

Ali Vam ni znano koliko velja
angleščina nam tujeem v tej deželi? Naj pomislimo, da denar, ki se
žrtvuje za samo izobrazbo, je naj-
bolje naložen, in ne vzame ga
kriza - ne vojna. Pišite za brezpla-
čena pojasnila na

Slovenian Correspondence School
6119 St. Clair Ave., Cleveland O."

Jos. Bernard
DEPT. Z.
1903 Blue Island Ave.
Chicago, Ill.

Sposidite si

UNDERWOOD TYPEWRITER

PISALNI STROJ

Spolšno prilju-
bljen pri vseh pi-
sateljih s pisalnim
strojem ki ga
pozna.

Lahko urejen -- njegova podlaga.
Rabijo ga vse večje korporacije.

To je pisalni stroj, ki ga
bodete gotovo kupili.

Naročite se na dnevnik
“Prosveta” S. N. P. J.

bodoči slovenski dnevnik v Zd. državah. List bo prinašal
dnevno dobre, podučilive članke, novice iz starega kraja in
Amerike, sploh celoga sveta, zanimive romane in zabavno čitivo.

Dnevnik izide dne 1. Julija

Naročna stana za celo leto \$3.00, pol leta \$1.50 za Zd.
države. Za naročnike izven Zd. držav, izvzemši Canade, stane
za celo leto \$4.50, za pol leta \$2.25. Ravnotako stane za celo
leto \$4.50 in pol leta \$2.25 v mestu Chicago in So. Chicago.

Imena, naslove in naročnino pošljajte na sledeni naslov:
UPRAVNIŠTVO "GLASILA" S. N. P. J., 3019 So. Crawford
Ave., Chicago, Ill.

Vse poštne denarne nakaznice — Money Order, bančne
draft čeke se naj naslov na "Prosveta" S. N. P. J. Ne rabite
osebnih imen!

Vsa nadaljnja pojasnila daje drage volje upravnemu

Zastonj

KRASEN STENSKI KOLEDAR
ZA LETO 1916.

z vašo štatujo Partola, ali dru-
gih zdravil iz svetovno znane le-
karne PARTOS.

Partola za čiščenje krvi in
želodca \$1.00

Parto-Glory za bolesni živov 1.00

Partocough zoper kašelj... 1.00

Partocura zoper glavobol... 1.00

Rheuma balsam and powder
zoper revmatizem 2.00

Tripletts št. 1 za akutni triper 2.00

Tripletts št. 2 za kronični tri-
per 2.00

Tripletts št. 3 zoper polucijo 2.00

Tripletts št. 4 zoper beli tok 2.00

Partolsquits zoper sifilis .. 4.00

Obširna knjiga "Pot k zdravju"
se pošlje vsakemu brezplačno.
Pišite naslavljajte na:

The Partos Pharmacy

160 — 2nd Ave. New York, N. Y.

VELIKI SLOVENSKO - ANGLESKI
TOLMAČ Knjiga obsega poleg slov-
angl. slovnice, slov.-angl. razgovore
za vsakdajno potrebo, navodilo za
angleško pisavo, spisovanje angleš-
kih pisem in kako se postane ameri-
kanski državljan. Vrhnu toga ima
knjiga dozdaj največ slov.-angl. in
angl.-sloven.

To je najboljša in najbolj popolna
knjiga za pridržanje angleščine in ne
bi smelo biti slovenskega naseljence
ki bi knjige ne imel.

Knjiga trdo in okusno v platnu
vezani (430 strani), velja \$2.00
in je dobiti pri

V. J. Kubelka,

538 W. 145th St., New York, N. Y.

Pišite po cenik slovenskih knjig

Unisce smodke najfinješa
kakovosti z znakom S.N.P.J.

dvoje vrst po 5 in 10c — Izdeluje po

primerne niksi osni

1.2% od streljene svete grov v re-
zervni fond S. N. P. J. Pišite
z naročilo se svršujejo dočne
po C. O. D. Naročilo se ne manj
 kot 1000 smodk po 5c ali 500
po 10c.

Predlagajte domače in hrvaške podjetje!

Vrednost po cenik

John Breskvar

200 So. Clark Ave. N. W. Cleveland, O.

**Br. Richter's
Pain Expeller**
za revmatično bo-
lestino, na boljino
otpusnosti skle-
pov in milic.

Prav ni dobi le v
zavitrku, kot vam
kako to sliku. No
vam nismo ga, ako
nima na zavitrku
naše trdne mam-
ke s lidri.

25 in 50 centov v
vseh lekarnah, ali
pa naročite si na-
ravnost ed.

F. Ad. Richter & Co.
74-80 Washington
Street, New York, N. Y.

—

—

—